

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за результатами ХІХ Міжнародної
науково-практичної конференції
(23–24 лютого 2023 р., м. Харків)**

Харків 2023

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПЕДАГОГІЦІ.....	256
Алексєєва С. Індивідуальний підхід до організації освітнього процесу закладів освіти в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.....	257
Бу Інхуа. Роль професійно-значущих якостей у формуванні особистості вчителя музичного мистецтва.....	261
Бушко А., Лимар Ю. Педагогічні умови розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку в процесі художньо-продуктивної діяльності.....	264
Ван Пань, Юр'єва К. Післядипломний особистісно-професійний розвиток учителів музичного мистецтва в Китайській Народній Республіці.....	268
Ван Янься. Реалізація міжпредметних зв'язків у викладанні мистецьких дисциплін у закладах загальної середньої освіти Китайської Народної Республіки.....	274
Вітчінкіна К. Освітня програма підготовки фахівців із графічного дизайну у ЗВО КНР як інтеграція національних та міжнародних освітніх програм.....	278
Gelovani N., Otarashvili M., Tsatsashvili M. The role of motivation in teaching mathematics.....	282
Gigilashvili N., Kurashvili N., Tatulishvili S. Didactic concept of e-learning.....	286
Го Цзя. Особливості підготовки вчителя музичного мистецтва до театралізації вокальних творів.....	291
Горбенко С., Лозова О. STEM-освіта як складова інноваційного розвитку держави.....	296
Гусак Ю. Формування граматичної правильності мовлення в дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичних ігор.....	299
Дмітрієва Н. Методика діагностики сформованості інноваційно-орієнтованої особистості майбутнього вчителя фізичної культури.....	303
Донченко Л., Беземчук Л., У Юе. Методичні основи навчання студентів з Китаю в системі музично-педагогічної освіти України (інтегрований підхід).....	307
Ду Чжоцзюнь. До питання розвитку професійного інтересу в майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової підготовки.....	314
Єсікова І. Доцільність застосування ІКТ на уроках хімії для дітей з особливими освітніми потребами.....	319
Золотарьов А. Уміння командотворення в педагогічній діяльності викладача закладу вищої освіти.....	323
Ковальова І. Використання інтерактивного прийому «Фішбоун» для розвитку критичного мислення учнів молодшого шкільного віку.....	327
Колеснік К., Снісар Л. Рухлива гра як засіб формування взаємин між дітьми дошкільного віку..	331
Лей Кунь. Патріотичне виховання студентів у закладах вищої освіти Китайської Народної Республіки.....	336
Лі Цяньє. Зміст навчального матеріалу як засіб розвитку пізнавальної активності особистості.....	340
Лі Ябінь, Юр'єва К. Основні ідеї розробки магістерської програми з образотворчого мистецтва та дизайну.....	344
Лінь Ваньї, Васильєва О. Використання технологій дистанційного навчання у процесі вокальної підготовки здобувачів-іноземців.....	348
Лу Чжицю, Юр'єва К. Міждисциплінарна методологія роботи над сценічним образом зі студентами з КНР у класі постановки голосу.....	353
Лю Чженьянь. Сучасний погляд на проблему професійної компетентності вчителя музичного мистецтва.....	360

Ду Чжоцзюнь

*здобувачка третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти за спеціальністю
011 Освітні, педагогічні науки
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
Харків, Україна*

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ІНТЕРЕСУ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. У статті акцентовано увагу на вагомості формування в майбутніх учителів музичного мистецтва професійного інтересу до практичної діяльності в умовах фахової їх підготовки в педагогічному закладі вищої освіти; схарактеризовано етапи розвитку інтересу, розкрито форми творчої роботи, визначено складники плану-проспекту спостереження за виконавчою діяльністю музичних творчих колективів.

Ключові слова. Професійний інтерес, здобувачі, музична педагогічна освіта, музичні твори, виконавська діяльність, учитель музичного мистецтва, художня мета.

Abstract. The article focuses on the importance of the formation of future teachers' musical art, professional interest in practical activities in the conditions of their professional training in a pedagogical institution of higher education; the stages of the development of interest are characterized, the forms of creative work are revealed, the components of the prospectus plan for monitoring the performance of musical creative teams are defined.

Key words. Professional interest, acquirers, music pedagogical education, musical works, performing activity, music teacher, artistic goal.

Постановка проблеми та її актуальність. Освітня політика сьогодення спрямована на успішне входження здобувачів вищої освіти до професійної діяльності, що вимагає вдосконалення фахової підготовки майбутніх педагогічних кадрів, зокрема професійно-розвинених, компетентних фахівців музично-педагогічного профілю.

Учені наголошують, що розвиток професійного інтересу до майбутньої діяльності в майбутніх учителів музичного мистецтва відбувається передусім на етапі навчання в педагогічному закладі вищої освіти.

При цьому вони зазначають, що існує тісний взаємозв'язок між професійним і пізнавальним інтересом і що розвиток професійного інтересу залежить від того, якою мірою сформовані пізнавальні інтереси здобувачів вищої музично-педагогічної освіти.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури свідчить про те, що теоретико-методичні та практичні основи формування професійного інтересу майбутніх фахівців педагогічного профілю відображено в наукових доробках М. Агапової, Л. Божович, В. Євдокимова, В. Лозової, В. Оніщук, Л. Кацова, А. Штифурак, Л. Смерчак та інших.

Дослідженню проблеми розвитку пізнавального інтересу приділяли увагу такі вітчизняні педагоги-музиканти: Н. Гузій, Г. Падалка, Л. Коваль, А. Козир, О. Ростовський, О. Щолокова та інші.

Мета статті полягає в теоретичному висвітленні деяких аспектів проблеми розвитку професійного інтересу в майбутніх учителів музичного мистецтва під час їхньої фахової підготовки в педагогічному закладі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Проблему інтересу вчені розглядають як потребу, яка є властивістю особистості, що спонукає її до такої діяльності, яка не тільки задовольняє її потребу в об'єктивних досягненнях, але й наділяє її бажаною емоційною та професійною насиченістю.

Отже, інтерес – це особлива психологічна потреба особистості, що виникає під час таких видів діяльності, які викликають у неї позитивні переживання й слугують засобом досягнення бажаних цілей.

Музично-педагогічна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва є професійно-значущою виконавською творчою діяльністю.

Формуванню професійного інтересу здобувачів музичного мистецтва до майбутньої діяльності сприяють процесуально-змістові мотиви. Саме завдяки наявності таких мотивів відбувається забезпечення активності студентів під час опанування змістом і процесом музично-педагогічної діяльності. Таким чином у майбутнього вчителя музичного мистецтва формується інтерес до музично-педагогічної діяльності, під час якої в нього проявляється інтелектуальна й емоційна активність, зацікавленість у змісті музичного твору, його характерних особливостях, музичного репертуару, що опановується.

Як зауважують науковці, інтелектуальні, пізнавальні та емоційні складники, їх поєднання і взаємопроникнення визначають сутність інтересу. Найбільш яскраво професійний інтерес здобувачів музичної освіти до творчої музично-педагогічної діяльності виявляється під час опанування ними музично-педагогічних дисциплін «Теорія музики», «Історія музичного мистецтва», «Аналіз музичних форм» та інші, які містять новизну, зв'язки навчального матеріалу, що опановується, з уже знайомим, певні проблемні питання.

Аналіз музично-педагогічних джерел дозволяє стверджувати, що професійний інтерес, маючи глибокий зміст, творчу спрямованість і стійкість є вагомим мотивом не тільки для здійснення навчальної пізнавальної діяльності, а й майбутньої практичної музично-педагогічної роботи. При цьому основою для розвитку професійного інтересу є пізнавальна активність здобувачів музичної освіти. Варто наголосити, що необхідно

розрізняти епізодичний і постійний пізнавальний інтерес. І якщо виникненню епізодичного пізнавального інтересу сприяє прослуховування, або вивчення цікавого музичного матеріалу, або творчі форми роботи під час підготовки до концертних виступів, то постійний інтерес – це стабільний, виражений, глибокий інтерес до майбутньої професії. На нього не впливають ні будь-яка конкретна ситуація, ні будь-які обставини.

У сучасний науці виокремлено декілька за якістю етапів розвитку інтересу. Перший етап характеризується найелементарнішим рівнем розвитку інтересу, який виникає за певних умов і при зміні ситуації швидко зникає. Тобто це, як уже зазначалось, – епізодичний, або ситуативний, інтерес.

Для другого етапу характерною є допитливість особистості, її прагнення глибше дізнатися про побачене або почуте, що зумовлюється піднесенням емоційним станом, почуттям здивованості, певних переживань, отриманням радості відкриття.

Пізнавальний інтерес науковці вважають найвищим етапом розвитку інтересу. Він характеризується намаганням здобувачів музичної освіти до самостійного розв'язання будь-яких проблемних завдань, або ситуацій, самостійного визначення закономірностей розкриття причинно-наслідкових зв'язків.

Отже, пізнавальний інтерес є вагомим підґрунтям для формування інтересу професійного.

Підготовка здобувачів музичної освіти до розвитку професійного інтересу під час фахової підготовки може здійснюватись у різних творчих формах роботи. Однією з них є проведення дискусій щодо тематики інтерв'ювання у формі «техніки акваріуму». Такий вид дискусій передбачає постановку певної навчальної проблеми перед здобувачами, розв'язуючи яку вони повинні розподілитися на кілька груп. При виконанні поставленого завдання кожна група висуває свої пропозиції, які підлягають обговоренню під час спільної дискусії. Готуючись до проведення дискусії, здобувачі отримують допомогу викладача, керуються його вказівками, отримують консультації. Наприкінці дискусійного обговорення визначаються подальші пріоритетні напрями роботи, тематика організації й проведення прес-конференції. Варто зазначити, що для здійснення підготовки, організації й проведення прес-конференції необхідною є індивідуальна самостійна підготовка здобувачів – вони розробляють низку найбільш цікавих для них питань із проблеми майбутньої музично-педагогічної діяльності.

Цікавою формою роботи під час підготовки здобувачів до прес-конференцій є залучення їх до участі в імітаційно-рольових іграх. Корисними для організації й розробки змісту майбутньої музично-педагогічної діяльності є проведення засідань експертної групи, створеної безпосередньо із самих студентів. Студенти-коресподенти, які обираються від кожної групи, здійснюють інтерв'ювання запрошених учителів музичного мистецтва, керівників музичних колективів, ставлять їм запитання, аналізують досвід творчої роботи, у процесі подальшого обговорення надають оцінку.

Формуванню професійного інтересу до роботи з дитячими музичними колективами сприяє й застосування методу активного спостереження за творчою діяльністю керівників дитячих музичних колективів, яке відбувається під час відвідування репетицій та концертних виступів. При цьому слід наголосити, що студентів необхідно долучати до відвідування дитячих музичних концертів, а також спонукати їх до активної участі під час проведення майстер-класів провідних учителів музичного мистецтва загальноосвітніх шкіл, ознайомлювати з їх цікавим досвідом роботи.

Готуючись до активного спостереження, здобувачі музичної освіти повинні заздалегідь продумати етапи такої роботи, скласти план-проспект.

З метою якісного музично-грамотного спостереження за керівником дитячого музичного колективу і його учасників при розробці плану-конспекту здобувачі мають враховувати такі його складники, що потребують особливої уваги та ґрунтовного висвітлення. Це передусім:

- характеристика зовнішнього вигляду керівника й виконавців, їхня організованість, поведінка, установлення контакту зі слухачською аудиторією;
- зосередження уваги учасників дитячого музичного колективу, візуальний контакт із дітьми, емоційність, чіткість указівок, налаштування дітей на виконання твору;
- відтворення учасниками дитячого творчого колективу характеру музичного твору, важливість дій керівника під час виконання, миттєве коригування зауважень щодо неточностей виконання, логічне завершення виконуваного музичного твору, емоційна підтримка одне одного, взаємоувага, контрольованість емоцій, поведінки.

Вагомим складником підготовки здобувачів до майбутньої музично-педагогічної діяльності з творчим колективом є не тільки спостереження під час концертного виступу, а й ознайомлення та ретельний аналіз діяльності музичного керівника під час репетиційної роботи.

План-проспект спостереження за діяльністю музичного керівника та виконавською дисципліною дитячого музичного колективу, який також заздалегідь мають розробити здобувачі, має віддзеркалювати всі етапи проведення репетиції:

- план репетиції, тема, мета, завдання, забезпечення дисципліни та творчого настрою під час виконавської діяльності тощо;
- розучування музичного твору, увага дітей, зосередженість та уважність дітей під час активної виконавської діяльності, доброзичливість та вимогливість керівника з метою відтворення художнього образу музичного твору, доцільність та грамотність зауважень, тактовність;
- кінцевий етап репетиційної роботи дитячого музичного колективу над музичним твором, підсумки спільної виконавської діяльності, оцінка активності дітей під час репетиції, ознайомлення їх із завданнями щодо майбутньої роботи, аналіз помилок при виконанні музичного твору, заохочення дітей;

Висновки. Ураховуючи вищевикладене, як позитивне, слід наголосити, що під час використання таких творчих форм музично-педагогічної роботи здобувачі музичної освіти перетворюються на реальних фахівців майбутньої музично-творчої діяльності, що, безумовно, сприяє формуванню в них стійкого професійного інтересу до обраної професії вчителя музичного мистецтва.